

שאלוני בחינות בהלכות מקוואות

מתעדכנים שלוש פעמים בשנה

כחודש אחרי מועדי הבחינות

עדכון אחרון: תמוז תש"ע

להלן שאלונים של בחינות ההסמכה של הרה"ר החל מתשרי תשס"ה. השאלונים מועתקים כלשונם על שגיאותיהם הלשוניות (אך לא עם שגיאות הדפסה), ועל הפיסוק הרשום בהם (בלא תוספת ושינוי). החל מניסן תשס"ה נוספה בסוף כל שאלה הפנייה לתשובה בספרי שו"ת היכל שלמה כדי להקל על מציאת התשובה (שים לב הציון סימן וסעיף אינם הפנייה למקור התשובה בשו"ע, אלא למקור התשובה בשו"ת!!). הפנייה לשו"ת אינה מלמדת שאותה שאלה בדיוק מצויה בשו"ת, רק שיש שם שאלות דומות, או שהתשובה בשו"ת כוללת גם את התשובה לשאלה שבמבחן.

שאלות חדשות שאין עליהם תשובה במהדורה האחרונה, צויין הדבר בכוכבית * וניתן למצוא את התשובה כאן באתר במדור השו"ת. אם במבחן אח"כ תופיע שאלה זו פעם נוספת, שוב לא תצויין הכוכבית מתוך הנחה שהלומד כבר ראה את התשובה עפ"י הרשום במבחן הקודם.

מבחן בהלכות מקואות / ניסן תשס"ד

הוראות לנבחן

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

- א) כיצד מבטלים כלי לצורך טבילה בתוכו, ולצורך השימוש בו למילוי מקוה?
ב) האם פסול שאובים במקוה הוא מדאו' ומה הדין בספק שאובים למקוה?
ג) באלו תנאים המשכה מועילה לעשיית מקוה?
ד) האם זריעה לתוך אוצר, בזמן שהמים זוחלין ממנו לבור הטבילה מועילה?
ה) מה הדין במקוה שלא ייבשו לגמרי את הקרקעית טרם המילוי?
ו) מה היא שיטת "שו"ע הרב" בבניית מקוה, כתוב בקיצור מה היתרונות והחסרונות של שיטה זו.

מבחן במקואות / מנחם אב תשס"ד

הוראות לנבחן

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

- א. טבילה בתוך כלי הנמצא בנהר
ב. מה שיעור המים הנדרשים לטבילה במעין?
ג. האם יש להעדיף אוצר זריעה או אוצר השקה?
ד. טבילה במים חמים.
ה. מה הגדרת זוחלים הפוסלת את המקוה?
ו. האם יש להקפיד שנקב ההשקה יהיה פתוח בזמן הטבילה.

מבחן בהלכות מקואות / תשרי תשס"ה

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

- א. דין מעין שמקלח לתוך כלי, ודין מעין שהמשיכו לבריכת מים?
ב. מה דין המניח כלים תחת הצינור, המניח קנקנים בגג והסייד ששכח עציץ?
ג. האם יש להעדיף אוצר זריעה או אוצר השקה?
ד. מה הגדרת זוחלין הפוסלין את המקוה?
ה. באלו תנאים המשכה מועילה לעשיית מקוה?
ו. מה היא שיטת שו"ע הרב בבניית מקוה, כתוב בקיצור מה היתרונות והחסרונות של שיטה זו?

מבחן בהלכות מקואות / ניסן תשס"ה

הוראות לנבחן:

א עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

- א. באיזה אופן צירים ליפול ג' לוגין שאובים למקוה כדי לפוסלו (ראה בשו"ת סע' לד-מג. מכאן ולהבא הציון לשו"ת היינו מהדורה שניה תשס"ד)
ב. שני מקואות באחד כ' שאובים ובשני כ' כשרים וטבלו שנים והשיקום, מה דין הטובלים ומה דין המקואות הנשארים. מה הדין במקרה כזה כאשר יש שני מקואות שבהם כ' כשרים ואחד שבו כ' שאובים (חלק ב ראה בשו"ת סע' נה, ובאשר לחלק א ראה בשו"ת חדשות סע' נו).
ג. דין מקוה שנשתנו מראה מימיו פרט את המקרים השונים (ראה בשו"ת סע' כג-כט).
ד. מקוה של עכו"ם, האם הוא נאמן לומר שהמקוה כשר, פרט את המקרים השונים לפי שיטות הפוסקים.
ה. טבילה בתוך כלי הנמצא בנהר (ראה בשו"ת סע' ח).
ו. מה דין מקוה שלא ייבשו לגמרי את הקרעית לפני שמילאו אותו במים (ראה בשו"ת עמ' סא למטה).

מבחן בהלכות מקואות / תמוז תשס"ה

הוראות לנבחן:

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

א. האם פסול שאובים במקוה הוא מדאורייתא ומה הדין ספק שאובים למקוה (ראה בשו"ת סע' סז-ע).

ב. דין מעין שמקלח לתוך כלי ודין מעין שהמשיכו לבריכת מים (ראה בשו"ת סע' י).

ג. מה דין המניח כלים תחת הצינור, המניח קנקנים בגג, והסייד ששכח עציץ (ראה בשו"ת סע' מב-מג).

ד. מה הדין במקרה שמילאו מקוה, שלא יבשוהו לגמרי את קרקעיתו טרם המילוי (ראה בשו"ת סע' טז-יט, שג' לוגין פוסלין את המקוה, ולכן אם ניקו את המקוה במים שאובים ולא יבשוהו ויש ג' לוגין, פשוט שאין למלא בו מי גשמים או מים זרועים ע"י אוצר זריעה, ויש להכשירו רק ע"י השקה (ראה בשו"ת סעפים נב-נד) כפי שמצוי במקואות בימינו שיש להם גם אוצר השקה מחשש שהמקוה אינו נגוב כראוי (ראה בסוף השו"ת בשאלות כלליות). ומכל מקום ג' לוגין פוסלין מדרבנן ובספק אין לחוש לזה בדיעבד (רמ"א סוף סע' מ).

ה. כיצד מבטלים כלי לצורך טבילה בתוכו, ולצורך השימוש בו למילוי מקוה (ראה בשו"ת סע' ז).

ו. באלו תנאים המשכה מועילה לעשיית מקוה (ראה בשו"ת סע' מד-מו).

מבחן בהלכות מקואות / חשון תשס"ו

הוראות לנבחן:

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

א. מה שיעור המים הנדרשים לטבילה במעין? (ראה בשו"ת בסע' א)

ב. האם יש להקפיד שנקב ההשקה יהיה פתוח בזמן הטבילה? (ראה בשו"ת בסע' נב-נד)

ג. מתי הטובלת מברכת על הטבילה (שאלה מהל' נדה. בשעת המבחן הסכים הבוחן ששאלה זו אינה במקומה)

ד. דין טבילה בנהרות (ראה בשו"ת בסע' ב)

ה. מה היא שיטת שו"ע הרב בבניית מקוה, כתוב בקיצור מה היתרונות והחסרונות של שיטה זו (ראה בשו"ת בסע' ה)

ו. שתי מקואות שנפל לאחד מהם ג' לוגין שאובים ואין ידוע להיכן, באיזה מקרה ניתן לתלות שנפל באחד מהם. מה הדין לכתחילה ובדיעבד במקרה ששניהם היו חסרים ולאחר נפילת השאובין נפלו לתוכן מי גשמים והשלימום (ראה בשו"ת בסע' עג).

מבחן בהלכות מקואות / ניסן תשס"ו

הוראות לנבחן:

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

- א. דין מעין שמקלח לתוך כלי ודין מעין שהמשיכו לבריכת מים (ראה בשו"ת סע' ח וסע' י-יא)
- ב. מים הבאים למקוה מצינור – באלו תנאים המקוה כשר, מה הדין כאשר המים באים לצינור מכלים שבגלגל, ומה הדין כאשר האדם הוא המסובב את הגלגל? (ראה בשו"ת סע' לז-מג, סע' לט-מ).
- ג. כיצד מכשירים מקוה שנפסלה בשאובים (סע' כ-כב, סע' נב-נד)
- ד. האם יש להעדיף אוצר זריעה או אוצר השקה (ראה בסוף השו"ת בשאלות כלליות).
- ה. דין מקוה שנשתנו מראה מימיו (סע' כג-כט)
- ו. זוחלים – האם פוסלים מדאו' או מדרבנן האם פוסלים בנקב למעלה ממ' (ראה בשו"ת סע' נ-נא), האם השקה מועילה להכשיר זוחלים (פשוט שלא וראה סע' נב שהשקה מועילה לשאובין ולמקוה חסר, ואדרבה השקה לזוחלים תפסול את המקוה הכשר בהתאם לשיטות שבסע' נ, שהרי עתה אף הוא זוחל). כתוב את שיטות הראשונים ואת ההלכה.

מבחן בהלכות מקואות / ניסן תשס"ו

הוראות לנבחן:

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

- א. האם מותר לנקות את מי המקוה על ידי מסנן (פילטר) חשמלי. (המים נשאבים על ידי צינור לתוך המסנן וחוזרים נקיים למקוה או לאוצר הזריעה) (*ראה בשו"ת חדשות).
- ב. צינורות המביאים מים למקוה: 1. צינור תלוש שקבעו בקרקע. 2. צינור העשוי מתכת. 3. צינור שיש בו בית קיבול הנעשה מאליו, שלא נעשה לצורך קבלה (ראה בשו"ת סע' לד-מג, וסע' מח-מט בתשובה לשאלה מה הן הבעיות וכו').
- ג. מקוה של עכו"ם, האם העכו"ם נאמן לומר שהמקוה כשר. פרט את המקרים השונים לפי שיטות הפוסקים ואת הנימוקים (ראה בשו"ת סע' ד).
- ד. מה התנאים הנדרשים כדי ששלשה לוגין שאובים יפסלו את המקוה. פרט כיצד המים צריכים להגיע למקוה, ואיזה מים פוסלים (ראה בשו"ת סעיפים טו-יט, סעיפים כג-כט בדיונינו מראה ומי פירות, סעיפים לד-מג, סעיפים לט-מ הויתו ע"י אדם ובהמה. סע' מד-מו. ועוד אפשר להוסיף כהנה וכהנה).
- ה. זחילה שאינה ניכרת – מה הגדרת ניכר, מה מקור הדין, ומה שיטות הפוסקים להלכה (ראה בשו"ת סע' נ-נא).
- ו. מעין – מה שיעור המים הנדרשים בו לצורך טבילת אדם או כלים, והאם שייך בו פסול שאובים (ראה בשו"ת סע' א לענין השיעור, ובסע' טו לענין רבו עליו שאובין האם ממשיך לטהר אף בזוחליו).

מבחן בהלכות מקואות / חשוון תשס"ז

הוראות לנבחן:

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרכבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

- א. שתי מקואות שנפל לאחד מהן ג' לוגין מים שאובים ואין ידוע לאיזה מהם. באיזה מקרה ניתן לתלות שנפל באחד מהם? מה הדין לכתחילה ובדיעבד במקרה ששניהם היו חסרים ולאחר נפילת השאובין נפלו לתוכן מי גשמים והשלימום? (*ראה בשו"ת סע' עב-עג).
- ב. מה דין המניח כלים תחת הצינור, המניח קנקנים בגג והסייד ששכח עציץ. (ראה בשו"ת סע' מא-מב).

(מג).

ג. מקוה של עכו"ם. האם הוא נאמן לומר שהמקוה כשר? פרט את המקרים השונים לפי שיטות הפוסקים. (ראה בשו"ת סע' ד).

ד. האם ים נחשב למעין או למקוה לענין טבילה? באר את דין גל שנתלש לפי השיטות השונות. (ראה בשו"ת סע' ה).

ה. האם עדיף לרוקן את מי המקוה על ידי משאבה או ניתן לעשות נקב ניקוז בקרקעית המקוה? (*ראה בשו"ת סע' נ-נא).

ו. באלו תנאים המשכה מועילה לעשיית מקוה? (ראה בשו"ת סע' מד-מו)

מבחן בהלכות מקואות / ניסן תשס"ז

הוראות לנבחן:

א. עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
ב. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

שאלות:

- א. דין טבילה בנהרות. (ראה בשו"ת סע' ב).
- ב. כיצד מבטלים כלי לצורך טבילה בתוכו, ולצורך השימוש בו למילוי מקוה. (ראה בשו"ת סע' ז).
- ג. עשיית מקוה משלג, כתוב את שיטות הראשונים. האם צריך להמתין שהשלג יימס כדי לטבול בו. (ראה בשו"ת סע' ל-לא).
- ד. כשרות מקוה שיש לו מדרגות העשויות מעץ או ממתכת. (ראה בשו"ת הלכ' נדה סי' קצח סע' לא).
- ה. שני מקוואות באחד כ' שאובים ובשני כ' כשרים וטבלו שניים והשיקום, מה דין הטובלים ומה דין המקוואות הנשארים. מה הדין במקרה כזה, כאשר יש שני מקוואות שבהם כ' כשרים ואחד שבו כ' שאובים. (*ראה בשו"ת סע' נה).
- ו. דין מקוה שנשתנו מראה מימיו. (ראה בשו"ת סע' כג-כט).

מבחן בהלכות מקואות / אב תשס"ז

הוראות לנבחן:

- עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרכבה, להביא את המקורות בגמ' ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
- נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

שאלות

- מה מקור איסור המשכת מי גשמים למקוה על ידי דבר המקבל טומאה. ומה ניתן לעשות כדי להכשיר זאת. (ראה בשו"ת סע' מח-מט)
 - מה הדין כשממשיך מים ממעין או ממקוה על ידי דבר המקבל טומאה. (כנ"ל)
 - האם הכנסת כלים למקווה כדי להגביה את המים נחשב כהויתו על ידי טומאה. (ראה בשו"ת סע' טו).
- פסול זוחלים
 - האם זוחלים פסולים מדאורייתא או מדרבנן. (ראה בשו"ת נ-נא).
 - האם המים שיוצאים מהמקוה בכניסת האדם לתוכו נחשבים לזוחלים. (כנ"ל)
 - מקוה שיש בגובהו נקב שממנו יוצאים המים הנמצאים מעל מ' סאה האם רשאי לטבול בחלק העליון של המקוה. (כנ"ל)
- מה שיעור נקב ההשקה. (ראה בשו"ת סע' נב-נד)
 - האם ניתן להשיק לאוצר השקה על ידי צרוף נקבים, לצורך טיהור שאובים, ולצורך הכשר מקוה חסר. (כנ"ל)
- דין מעין שמקלח לתוך כלי ודין מעין שהמשיכו לבריכת מים. (ראה בשו"ת סע' ח וסע' י-יא)
 - מעין - מה שיעור המים הנדרשים בו לצורך טבילת אדם או כלים, והאם שייך בו פסול שאובים. (ראה בשו"ת סע' א וסע' ח)
- כתוב את מחלוקת הראשונים בהסבר דין נטל סאה ונתן סאה. (ראה בשו"ת סע' עה)
 - האם יש להקפיד שנקב ההשקה יהיה פתוח בזמן הטבילה? (ראה בשו"ת סע' נב-נד)
 - האם יש קשר בין שני הדינים שבסעיף 1 ו 2. (ראה בשו"ת סע' עה בדברי הנוב"י)

מבחן בהלכות מקואות / חשוון תשס"ח

הוראות לנבחן

- עליך לענות על חמש שאלות מתוך שש, יש לענות בהרחבה, להביא את המקורות בגמרא ובראשונים, וכמובן את הפוסקים. במקום שהתשובה מתפצלת למקרים שונים עליך לציין זאת.
- נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

שאלות

- דין מעין שמקלח לתוך כלי ודין מעין שהמשיכו לבריכת מים. (ראה בשו"ת סע' י-יא)
- מה דין המניח כלים תחת הצינור והמניח קנקנים בגג והסייד ששכח עציץ. (ראה בשו"ת סע' מא-מג)
- האם יש להעדיף אוצר זריעה או אוצר השקה. (ראה בשו"ת סע' עה וראה שם שלכל אחד יש יתרון וחסרון ולכן נוהגים לעשות שניהם)
- מה הגדרת זוחלין הפוסלת את המקוה. (ראה בשו"ת סע' נ-נא)
- באלו תנאים המשכה מועילה לעשיית מקוה. (ראה בשו"ת סע' מד-מו)
- דין מקוה שנשתנו מראה מימיו. (ראה בשו"ת סע' כג-כט)

בהצלחה.

מבחן בהלכות מקואות/ ניסן תשס"ח

הוראות לנבחן

- א. כל השאלות חובה.
- ב. תשובות ללא מקורות לא תתקבלנה
- ג. חובה כתב קריא וברור.

שאלות

1. השקה זריעה:
 - ז. הבא את המקורות להיתר השקה. (ראה בשו"ת סע' נב-נד).
 - ח. הבא את המקור להיתר זריעה. (ראה בשו"ת בשאלות האחרונות).
 - ט. האם השקה מכשירה את המים משום חיבור או משום שהמים שאובין נזרעים בטוהרים ומתערבים בהם הבא שתי נפק"מ שבהלכות מקואות שאפשר לתלות בחקירה זו. (*ראה בשו"ת החדשות).
2. ניקוי המקוה:
 - א. מהם הבעות ההלכתיות שישנם בניקוי המקוה. (ראה בשו"ת סע' לט-מ)
 - ב. איזה נקב מכשיר כלי להוצאת המים. (ראה בשו"ת שם).
 - ג. מדוע נקב בכלי מכשיר, והרי המים מגיעים למקוה ע"י אדם? (שם)
 - ד. האם אפשר לעשות בתחתית המקוה חור ולסגרו עם פקק כדי להקל על הוצאת המים. (*ראה בשו"ת סע' נ-גא (בסוף התשובה), ובשו"ת החדשות)
3. המשכה:
 - א. מהם המקורות להיתר המשכה. (ראה בשו"ת סע' מד-מו).
 - ב. מהם התנאים להכשר מים ע"י המשכה. (שם)
 - ג. מהי הסתירה בדברי הרמב"ם ומהו הישוב לסתירה. (שם).
 - ד. האם אפשר להמשיך את כל מי המקוה. (שם).
 - ה. היכן לדעתך צריך למקם תעלות המשכה במקוה. (*ראה בשו"ת החדשות).
4. ספקות:
 - א. בור שנמצא מלא במים האם אפשר לטבול בו והאם זה משנה היכן נמצא הבור. (*ראה בשו"ת החדשות).
 - ב. באילו מקרים ספק מים שאובים פסול פרט ובאר. (ראה בשו"ת סע' סז-ע).
 - ג. אשה הטובלת מחמת ראיית כתם והתעורר ספק בטבילתה מה דינה. (ראה בשו"ת סע' עא)
 - ד. מקוה שאין ידוע בשעת הטבילה אם היו ארבעים סאה ועכשיו כשמוזדדים נמצאו ארבעים סאה מה דין הטובל. (*ראה בשו"ת החדשות).
5. זוחלין:
 - א. מנה ארבעה מקרים במקוה שהמים זוחלין ואין בהם פסול של זוחלין. (ראה בשו"ת סע' נ-גא).
 - ב. מהי שיטת המהרי"ק בדין של מעין שהמשיכוהו לאשבורן, מהם ראיותיו, ומה דעת הש"ך בנידון. (*ראה בשו"ת החדשות).
 - ג. האם מותר בתוך מקוה לקבוע מעקה ע"י ברגים בדפנות המקוה, באר את החשש ואת הדין. (*ראה בשו"ת החדשות).
 - ד. לאחד מקורות ההשקה חדר שורש של עץ שבמשך הזמן ניזון מהמים והמים התמעטו האם הוא פסול זוחלין. (ראה בשו"ת סע' נ-גא)

בהצלחה.

מבחן בהלכות מקואות / אב תשס"ח

כל השאלות חובה!
תשובות ללא מקורות לא תתקבלנה
כתב לא קריא ולא מסודר לא ייבדק

מ' סאה

- ז. מהו שיעור טהרת מקוה ומעין לאדם וכלים, מהיכן ילפינן האם זה דאורייתא או דרבנן. (ראה בשו"ת סע' א)
- ח. האם מקוה שיש בו מ' סאה אך בגלל בעיות טכניות א"א לטבול בו כגון מפלס נמוך וכו' האם זהו פסול בטבילה או פסול במקוה. הוכח את דבריך! (*ראה בשו"ת החדשות סע' א)
- ט. ברכה קטנה הצמודה לנחל החצבאני ואין בה מ' סאה האם אפשר לטבול בה, והאם אפשר לטבול באחת מתוך כמה בריכות מים טבעיות קטנות שאין באף אחת מהן מ' סאה (כולן סמוכות זו לזו) (ראה בשו"ת סע' נב לגבי אם יש נקבים דקים הרבה ובדברי הרמ"א לגבי מקוה בצד הנהר)
- י. האם מקוה עם חמש מאות ליטר כשר לטבילה. (ראה בשו"ת סע' א)

הוייתו בטהרה

- א. הבא את המקורות לכך ומהי מחלוקת הראשונים בזה. (ראה בשו"ת סע' מח)
- ב. באילו מקרים, למרות שהמים הגיעו ע"י דבר המקבל טומאה, אין מחלוקת בין הראשונים, והמים כשרים. וכיצד אפשר להכשיר שלא בהמשכה מים שהוייתם לא בטהרה. (*שם בשו"ת ד"ה בגדרי האיסור וראה גם בשו"ת החדשות סע' נב)
- ג. האם אפשר לסתום זחילה ע"י דבר המקב"ט, ובאיזה מקרה חידשו האחרונים שאפשר לסתום בדהמק"ט. (ראה בשו"ת סע' נ פיסקה המתחלת 'ובאשר')
- ד. האם אפשר להביא מים מאוצר הגשמים לבור ההשקה ע"י הכנסת צינור פלסטיק (כצינור מניקוז של מזגנים) כשקצה אחד באוצר ובקצה השני שואף אדם את האויר וע"כ נשאבים המים מהאוצר לבור. (*ראה בשו"ת החדשות סע' מח)

ג' לוגין

- א. מהם התנאים לפסול מקוה בנפילת ג' לוגין מים, ובאיזה מקרה נפסל המקוה בפחות מג' לוגין מים. (ראה בשו"ת סע' טז וסע' כג)
- ב. האם ג' לוגין מים רק פוסלין את המקוה או הופכים את כל מי המקוה לשאובין. הוכח! (*ראה בשו"ת החדשות סע' כב)
- ג. מהם ההבדלים בין פסול ג' לוגין שאובין לבין פסול מראה. (*ראה בשו"ת החדשות)
- ד. האם במעיון יש פסול של ג' לוגין. (ראה בשו"ת סע' טז ד"ה במעין כל שהוא)

הכשרת מקוה

- א. באילו מקרים הכשרת מקוה פסולה (מחמת כל מיני פסולים) מתבצעת ע"י נקב הקטן מכשפופרת הנאד. (ראה בשו"ת סע' נב)
- ב. ספק בשיעור המקוה מה הדין והטעם. (ראה בשו"ת סע' עא)
- ג. האם כשרות המקוה ופסילתו תלויה בדעתו ובכונתו של האדם (על פי המפורש בשו"ע ונו"כ). (ראה בשו"ת סע' לד)
- ד. מהם הצדדים להכשיר ולפסול מקוה ע"ג מקוה. (*ראה בשו"ת החדשות)

חיבורים

- א. מקוה עם מ' סאה מצומצמות מה הדין במקרים הבאים ומה ההבדל ביניהם:
 - 1) ירד אדם וטבל ועלה ורגליו נוגעות במים האם יכול אחר לטבול. (ראה בשו"ת סע' סב-טד)
 - 2) הכניס ספוג למים והוציאו ומים מנטפים ממנו האם יכול אחר לטבול. (שם)
 - 3) הכניס כלי עם נקב והוציאו ומים מנטפים ממנו האם יכול אחר לטבול. (שם)

- ב. קי"ל שניצוק וקטפרס אינו חיבור וא"כ אמאי אפשר לטבול בנהר. (*ראה בשו"ת החדשות)
ג. באילו מקרים ג' מקואות שבכל אחת כ' סאה והשאובה בצד וירדו ג' לטבול ומתוך כך נתמלאו
ויצאו על שפתם ונתערבו יחד ובכ"ז שלושתם טמאים. (ראה בשו"ת סע' נה בדברי הש"ך בשם
הריב"ש שכדי להכשיר המקוה צריך שהמים יחזרו למקומם ואל"כ נחשבים זוחלים)

מבחן בהלכות מקואות/ כסליו תשס"ט

ענה על כל השאלות
כתב לא קריא לא יבדק
תשובה ללא מקורות לא תתקבל

כלים

- א. האם כלי שהמים שבתוכו אינם נפסלים להיחשב לשאובין הינו ג"כ כלי שכשר לטבול בו. (ראה בשו"ת סע' ז).
- ב. איזה נקב מכשרי כלי. (שם)
- ג. האם הכלי צריך להיות מחובר לקרקע. (שם).
- ד. האם זה משנה ממה עשוי הכלי. (ראה שם בשיטת הרמב"ם שצריך נקב המטהרו ובזה יש חילוק ממה עשוי הכלי).
- ה. האם יש לחשוש לפסול כלי בבניית בור מקוה. (*ראה בשו"ת החדשות).

מי המקוה

- עיריה מרוחקת ממקום מעיין סובלת מבצורת קשה ולכן אין לה אפשרות להשיג ארבעים סאה מי גשמים, אך עומדות בפניה ג' אפשרויות:
- א. הובלת שלג במשאית.
 - ב. המשכה של ארבעים סאה מים שאובין.
 - ג. לאגור לאוצר את המים היוצאים מצינורות המזגנים.
- חווה דעתך מהן הבעיות בכל אחת מהאפשרויות הנ"ל וההלכה בהן ובאיזו מהן היית בוחר כמו"צ. (*ראה בשו"ת סע' ל וסע' מד וראה גם בשו"ת החדשות).

מי מעיין ונהר

- א. מה הטעם שאינם נפסלים בזחילה. (*ראה בשו"ת החדשות).
- ב. הרי קי"ל שניצוק וקטפרס אינו חיבור ומדוע בנהר אין בעיה כזו. (*שם)
- ג. מנה ג' אפשרויות שמי מעיין מפסיקים להיחשב מי מעיין. (ראה בשו"ת סע' י-יא)
- ד. מנה ג' הבדלים בשו"ע בין מי מעיין למי גשמים. (ראה סע' ב לגבי זחילה, סע' טו לגבי השיעור הנצרך כדי לטהר מים שאובים וסע' כח לגבי שינוי מראה וראה בשו"ת סע' מז).

שאובין

- א. מה דעת המחבר והרמ"א במקוה שכולו שאוב, אם הוא מדאורייתא או מדרבנן. (ראה בשו"ת סע' ג).
- ב. מה הטעמים שמים שאובין שהומשכו כשרים ומה נפ"ק בין הטעמים. (*ראה בשו"ת החדשות).
- ג. באילו מקרים מכשירים מים שאובין בהשקה שלא בגודל של שפופרת הנאד. (ראה בשו"ת סע' נב-נד).
- ד. האם אפשר להכשיר בור מים שאובין בהשקה למעיין. (*ראה בשו"ת סע' יא).
- ה. היכן יש למקם את פתח ההשקה והזריעה. (*ראה בשו"ת החדשות)

מבחן בהלכות מקוואות / אדר תשס"ט

- א. כל השאלות חובה.
- ב. אין תשובה ללא מקורות.
- ג. כתב ברור וקריא.

א. מילוי המקוה

- א. באחד המקוואות בארץ, לפני בוא הגשם הגדול, שהיה לפני כמה שבועות, עלה הבלן לגג המקוה עם דליים כדי לנקות את אוצר הגשמים מנשורת ופסולת, מכיון שמלאכת הניקוי, איסוף הנ"ל ומילוי הדליים מהם התארכה יתר על המידה, החליט הבלן להשאיר את הכל עד למחרת, שאז יסיים את מלאכתו. בלילה ירדו הגשמים ומילאו את האוצר, האם לדעתך המים כשרים. (ראה בשו"ת סע' מב-מג).
- ב. מהם התנאים שעל פיהם נקבעת ההלכה אם המים כשרים או פסולים. (שם).
- ג. במקרה אחר, עלה הבלן לגג המקוה לאוצר הגשמים בזמן הנ"ל, ולפתע ירד מתך גשם עליו, ומילא את האוצר במים, מה יהיה כאן דין המים. (ראה בשו"ת סע' לט-מ).
- ד. המים שעל הגג נעצרים בשסתום, שהסרתו מזרימה את המים לבורות ההשקה למיניהם, האם יש בעיה בכך שהמים עומדים ע"ג שסתום. (*ראה בשו"ת החדשות סע' לט)
- ה. פרט! היכן כדאי למקם במקוה את תעלות ההמשכה, מה צריך להיות ארכן, ומדוע. (*ראה בשו"ת סע' מו לגבי אורך התעלות ובשו"ת החדשות סע' מח לגבי מיקום התעלות).

ב. הוית המים

- א. ארבעים סאה שהועברו ממקום למקום שלא על ידי כלי כגון על ידי אדם וכו', באילו מקרים יהיו כשרים לטבילה ובאילו לא. (ראה בשו"ת סע' לט).
- ב. אם אדם העביר מים למקוה חסר על ידי כלי מנוקב, האם המים נפסלו. (שם).
- ג. אשה הפוחדת להכניס את כל גופה למים, ומשום כך אינה יכולה לטבול, האם אפשרי שתשב האשה הזו על מדרגות המקוה שבתוך האשבורן (שלא יהיה פסול זחילה, ובמקרה שהמדרגות רחבות דין) ואשה אחרת הנמצאת בתוך המקוה תיצור בידיה גל שיעבור על גופה של האשה הנ"ל ובכך לטהרה. (*ראה בשו"ת החדשות סע' נז).
- ד. האם מי המקוה חייבים להיווצר על ידי שמים. (*ראה בשו"ת החדשות סע' לט).
- ה. האם אפשר להעביר מים ממקום למקום על ידי דבר הטמא בטומאה מדברי סופרים. (ראה בשו"ת סע' מח-מט בדברי הש"ך והט"ז).

ג. מי המקוה

- א. האם ארבעים סאה צריכים להיות כאלה שראויים לטבול בכל הארבעים סאה, או שארבעים סאה הם רק שיעור של מקוה, אף אם אי אפשר לטבול בכל הארבעים סאה, הוכח! (*ראה בשו"ת החדשות סע' נז-נח)
- ב. מהם ההבדלים בין פסול ג' לוגין שאובין לבין פסול מראה. (*ראה בשו"ת החדשות סע' טו)
- ג. מי מקוה שנתערכו מחמת חלודה מהצינורות או מהרדיאטור, האם נפסלו. (*ראה בשו"ת החדשות סע' כה).
- ד. אם נפל יין למקוה חסר, ושינה את מראהו, ואח"כ חזר למראהו הראשון, האם היין מצטרף להשלים את שיעור המקוה, ומה הדין כששינה מראהו ונפלו ג' לוגין מים שאובין, האם פסלו את המקוה ומדוע. (*ראה בשו"ת החדשות סע' כט).

ד. זחלין

- א. האם מקוה זחל הוא פסול בטבילה או במים, הוכח? (*ראה בשו"ת החדשות סע' ב).
- ב. מהי זחילה שאינה ניכרת ומה ההלכה בזה. (ראה בשו"ת סע' נ-נא).
- ג. האם אדם יכול לסתום באצבעו את מקום הזחילה. (שם)
- ד. האם זחילה הנעשית על ידי גורם אחר (לא טבעי) נקראת זחילה הפוסלת. (שם)
- ה. האם מים, שנכנסים לתוך פתח צינור הזריעה, משום שהמפלס עלה כשהאשה טבלה, יוצרים פסול של זחילה. (שם לגבי הדיון בזחילה ע"י הטובל כאשר המים לא יחזרו למקומם).

מבחן בהלכות מקוואות / אב תשס"ט

- א. כל השאלות חובה.
ב. בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הגמרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
ג. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

מעין

- א. באר את דין "רבו הנוטפים על הזוחלין"? (ראה בשו"ת סע' ב).
ב. האם זהו דין דאורייתא או דרבנן, (שם) ועפ"ז באר את הדין במקרים הבאים המובאים בשו"ע
1) מעין שמקלח על שפת הכלי ולתוכו? (ראה בשו"ת סע' טו בסוף התשובה וגם בסע' ח)
2) מעין שהמשיכו לבריכת מים שהם נקיים ועומדים יש לה דין מעין? (שם וסע' י).
3) מקוה מים שאובין שהמשיכו עליו מי מעין? (שם וסע' יא)
4) מקוה שיש בו מ' סאה ומעין כל שהוא יכול לשאוב כל מה שירצה וכו' אע"פ שהם רבים על המים שהיו בתוכה? (סע' טו).
ג. האם הדין הנ"ל הוא דוקא ב"רבו"? (*ראה בשו"ת החדשות סע' ב)
ד. מעין שזורם לתוך בריכה ריקנית מה דין המים שבתוכה? (*ראה בשו"ת החדשות סע' י)
ה. מעין שהמשיכו למקום אחר ע"י כלים מה דינו? (*ראה בשו"ת סע' מט וגם בשו"ת החדשות).

שאובין

- א. "ים שעשה שלמה"- מדוע כשר היה לטבול בו, איזה נקב היה בו ומדוע? (*ראה בשו"ת החדשות סעיף ז)
ב. "שוקת יהוא", מה היה תפקידה, כיצד היתה, מה דין המים שבה ושיוצאים ממנה? (*שם).
ג. אדם המעביר מים ממקום למקום בידיו, אימתי נחשב לשאוב ואימתי לא? (ראה בשו"ת סע' לט)
ד. האם פסול שאובין ודין של הויתו בידי שמים הם ענין אחד או שנים? (*ראה בשו"ת סע' לט וכן בשו"ת החדשות סע' לט)

חיבורין

- א. האם שפ"ה מטרתה לבטל את המחיצה או לחבר את המים זל"ז, הוכח ומה נפק"מ? (*ראה בשו"ת החדשות סע' נב-נט)
ב. אימתי שיעור חיבור המים כשערה, טופח ע"מ להטפוח, קליפת השום, סדק, שפ"ה? (שם)
ג. מה היתרונות והחסרונות של השקה מצד לצד ומלמעלה למטה? (ראה בשו"ת בשאלות הכלליות).
ד. האם מותר להניח רשת בפתח שפ"ה כדי לחסום הלכלוך? (*ראה בשו"ת החדשות סע' נב).
ה. נמצא נייר צמוד לפתח ההשקה, מה דין הטובלות כשנמצא בסוף היום, ומה דין כשידוע שהיה שם כל היום? (*ראה בשו"ת החדשות סע' נב).

מילוי המקוה

- א. "נוטפין שעשאן זוחלין סומך אפילו מקל אפילו קנה אפילו זב אפילו זבה יורד וטובל ד"ר יהודה, ר"י אומר כל דבר שהוא מקבל טומאה אין מזחילין בו". באר את המשנה ע"פ שיטות הראשונים, הנפק"מ, ושיטות הטור? (ראה בשו"ת סע' מח).
ב. אלו תנאים נדרשים כדי להתיר להזרים מים בצינורות מהאוצר לבור? (שם וסע' לו)
ג. האם צינורות מתכת הקבועים לקרקע כשרים להעברת מים? (שם)
ד. האם כיפוף בצינור (זוית) פוסל את הצינור? (*ראה בשו"ת החדשות סע' לו)

בהצלחה!

מבחן בהלכות מקוואות / חשוון תש"ע

הוראות לנבחן:

- כל השאלות חובה.
- בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הגמרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
- נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.
- יש לכתוב את תשובות המבחן אך ורק בצד שמאל של המחברת כיון שהמבחנים נסרקים, ונסרק רק הצד השמאלי ולא הימני, בצד הימני יש לכתוב רק את הטייטא.

א. מקוה מצומצם

- תנן: "מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות ירדו שניים וטבלו זא"ז הראשון טהור והשני טמא, רבי יהודה אומר אם היו רגליו של ראשון נוגעות במים אף השני טהור", באר את הטעמים של מחלוקת רבנן וכו', כיצד פסקינן, ומדוע כך פסקינן? (*ראה בשו"ת החדשות סע' סב).
- כלי מנוקב שהעלוהו מהמים האם המים המתמצין ממנו שאובין? (ראה בשו"ת סע' מ).
- כיצד יטבול אדם כלי גדול בתוך מקוה מצומצם, באר את דעות הראשונים והנפק"מ ביניהם? (*ראה בשו"ת החדשות סע' סג).

ב. בור המקוה

- מה הם "חורי המערה" ומהי "עוקת המערה" באר את שיטות הראשונים והנפק"מ ביניהם? (*ראה בשו"ת החדשות סע' נח-נט).
- בור מים שאין בו ארבעים סאה הסמוך מאוד למעין, האם אפשר לטבול בו, ומה הדין כשהוא סמוך לבורות אחרים שגם להם אין ארבעים סאה אלא רק בצירוף כולם? (*ראה בשו"ת החדשות סע' נב).
- האם אפשר שמפלוס המים שבבור המקוה יגיעו עד שפתו? (ראה בשו"ת סע' נ שאלה זהה, התשובה בציטוט מדברי הפת"ש ס"ק ג).
- חנות כלים הנמצאת בקומה השניה של קניון, ורוצים בעליה ליצור מקוה כלים בצמוד לחנות, האם אפשרי ובאילו תנאים? (*ראה בשו"ת החדשות סע' ז).

ג. הכשרת מים

- כיצד מכשירין ע"י אמת המים מקוה שמלא במים שאובין, וכיצד מכשירין מקוה שנפל לתוכו ג' לוגין מים שאובין, באר את ההלכה, ההבדל ביניהם, והאם לכל הדעות? (ראה בשו"ת סע' כ-כב)
- האם מים זוחלין יכולים לערב מקוואות (התייחס למי מעין, ולמי גשם שזוחלין)? (*ראה בשו"ת החדשות סימן ס).
- כ' סאה מים כשרים שהתחברו עם כ' סאה מים שאובין, האם נפסלו הכשרים (ב' בורות)? (*ראה בשו"ת החדשות סע' נו).
- קיימא לן במשנה: "מטהרין את המקוואות העליון מן התחתון וכו' ומשיקו אפי' כשערה". לכאורה הרי קיימא לן שצריך שפופרת הנוד, א"כ מדוע מהני רק כשערה. (ראה בשו"ת סע' נב-נד בחילוק בין מקוואה שאוב לחסר).

ד. טבילה

- האם אפשר להטביל כלי בתוך כלי בתוך מקוה? (ראה בשו"ת סע' ט).
- אשה ירדה לטבול וטבלה, אך מסתפקת האם טבלה כראוי את כל גופה, מה דינה? (ראה בשו"ת סע' עא).
- אשה שטבלה ב-40 סאה אך ספק אם היה 40 סאה כשרים או שאובים מה הדין? (ראה בשו"ת סע' טז).
- אשה שהיתה בנופש בבית מלון בארץ או בחו"ל ויש בו בריכות מים טבעיות המשמשים לרחצת הנופשים וטבלה בהם, האם מועילה לה הטבילה? (*ראה בשו"ת החדשות סע'ף עד).

מבחן בהלכות מקוואות / ניסן תש"ע

הוראות לנבחן:

- א. כל השאלות חובה.
- ב. תשובות ללא מקורות (משנה, גמרא, ב"י שו"ע וכו') לא תתקבלנה.
- ג. כתב לא קריא לא יבדק.

פסוליות במים

- א. ג' לוגין שאובין שנפלו לפחות מ-40 סאה האם הפכו את כל המים לשאובין, הוכח! (*ראה בשו"ת החדשות סע' כב).
- ב. מקוה שמקצת מימיו זוחלין האם כל המים זוחלין, והאם הם פסוליין או רק א"א לטבול בהם, הוכח! (*לגבי האם הם פסולים או לא ראה בשו"ת החדשות סע' כ ולגבי מקצת מימיו זוחלים ראה בשו"ת סע' נ).
- ג. מקוה שא"א לטבול בו מחמת מפלס נמוך האם המים פסולים, הוכח! (*ראה בשו"ת החדשות סע' א).

הכשרת המים

- א. מים שאובין שהושקו למים טהורים, האם הפכו להיות טהורים לגמרי, הוכח! (ראה בשו"ת סע' נב את המחלוקת האם די בהשקה רגע אחד או שמא צריך השקה כל משך הטבילה).
- ב. מים שאובין שהומשכו כיצד ההמשכה טיהרה אותם, ומה נפק"מ, הוכח! (*ראה בשו"ת החדשות סע' מד).
- ג. האם כשרות המים תלויה בדעתו של האדם, הבא לפחות שתי הוכחות! (ראה בשו"ת סע' מא ומב וסע' לו).

כלים

- א. משנה פרק ב' במקוואות: "השוקת שבסלע וכו' ואינה פוסלת את המקוה, היתה כלי חיברה בסיד וכו', ופוסלת את המקוה וכו', וכמה יהיה בנקב כשפ"ה א"ר יהודה בן בתירא מעשה בשוקת יהוא וכו'". תוספתא מקוואות פ"ד: "קסטיליון וכו' הכשירוהו אפילו נקוב כמחט וכו' בד"א מן הצד וכו', פקקו בסיד ובבנין אינו פוסל את המקוה. בסיד ובגפסים פוסל את המקוה. על הארץ וע"ג סיד וגפסים או שמירתו בטיט מן הצדדין אינו פוסל את המקוה. נחלקו הרא"ש והרמב"ם בביאור המשנה והתוספתא, מנה לפחות חמישה חילוקים ביניהם. (*ראה בשו"ת החדשות סע' ז).
- ב. באילו מקרים גם לדעת הרמב"ם יצטרכו כשפ"ה. (שם).
- ג. "מעין שהעבירוהו ע"ג השוקת פסול העבירו ע"ג שפה כל שהוא כשר חוצה לה וכו'" מה המחלוקת בב"י, בביאור משנה זו, והאם ע"פ הנ"ל אפשר להכשיר מים ממקורות המים שלנו המובלים דרך צינורות המחברים אליהם. (שם סע' ח)
- ד. האם במקרים הבאים הטבילה כשרה:
 - 1) מטביל כלי בתוך כלי בתוך מקוה. (ראה בשו"ת סע' ט).
 - 2) עירב כלי עם מקוה ע"י פירצה בכלי כשפ"ה. (*ראה בשו"ת החדשות סע' ח).

בנין המקוה וכשרותו

- א. כדי למלאות את בורות ההשקה ממימי האוצר צריך לפתוח את הפקק, אלו בעיות ישנן בפעולה זו ומהם פתרונן. (*ראה בשו"ת החדשות שאלות כלליות)
- ב. מהן הבעיות שישנן במילוי המים שבבור הטבילה ע"י פתיחת הברז לבור הזריעה ומהן הפתרונות. (ראה בשו"ת בסופו)
- ג. האם צריך להקפיד שהריצוף במקוה יהיה ללא בליטות ושקעים. (*ראה בשו"ת החדשות שאלות כלליות)

ד. האם אפשר לקבוע מעקה בתוך המקוה המוצמד לקיר ע"י ברגים. (*ראה בשו"ת החדשות סע'
מח)